

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/56/2017
Identifikačné číslo spisu: 7714010441
Dátum vydania rozhodnutia: 12.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7714010441.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí konanom 12. júna 2018 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného JUDr. T. Z. pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a iné, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. septembra 2015, sp. zn. 8To/72/2015, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por. takto

rozhodol:

rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 28. septembra 2015, sp. zn. 8To/72/2015 bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 10 ods. 2 Tr. zák. a § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por., § 285 písm. b) Tr. por. v prospech obvineného JUDr. T. Z..

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 28. septembra 2015, sp. zn. 8To/72/2015 sa z r u š u j e .

Z r u š u j ú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušený výrok rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Košiciach sa p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Michalovce z 30. apríla 2015, sp. zn. 1T/123/2014 bol obvinený JUDr. T. Z. uznaný za vinného z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

dňa 6. novembra 2013 okolo 15.10 h v Michalovciach, na ulici Duklianskej z boku baru "K." sa dopustil verbálneho a fyzického útoku voči príslušníkovi Mestskej polície Michalovce inšp. L. P. tým spôsobom, že počas vykonávania služobného zákroku hliadkou Mestskej polície v zložení inšp. L. P. a ml. inšp. O. T., odetej v rovnošate Mestskej polície, na základe oznámenia o nedovolenom parkovaní na parkovisku pri dopravnej značke "Parkovisko, rezervé, Daniela TAXI", na ktorom mieste mal obvinený zaparkované osobné motorové vozidlo zn. Mercedes, EČ: T., bol obvinený vyzvaný na preukázanie svojej totožnosti práve z dôvodu tohto neoprávneného parkovania na uvedenom mieste, na čo nereagoval, ale vulgárnymi výrazmi hrubo urážal príslušníkov hliadky MP. Na opätovnú výzvu príslušníkov MP na preukázanie svojej totožnosti obvinený znova nereagoval, na ďalšiu výzvu príslušníka MP inšp. L. P. na poskytnutie súčinnosti na zistenie totožnosti obvineného znova nereagoval, práve naopak po pristúpení do tesnej blízkosti inšp. L. P. - mestského policajta, tohto hrubo urážal vulgárnymi výrazmi, fyzicky ho napadol tak, že strčil mu dlaňou ruky do oblasti ľavého hrudníka a z uniformy na ľavej strane nad označením Mestskej polície mu strhol identifikačný odznak MP, čím spôsobil na uvedenom mieste uniformy upínania tohto znaku jej roztrhnutie, pričom bol obvinený vyzvaný inšp. L. P., aby strpel úkony počas prejednávania priestupku, na čo obvinený nereagoval a snažil sa z uvedeného miesta odísť, preto boli príslušníkmi MP voči obvinenému použité donucovacie prostriedky - hmaty a chvaty, čím poškodenému inšp. L. P. - mestskému policajtovi spôsobil zranenia a to pomliaždenie prednej steny ľavej polovice hrudníka s podkožnou krvnou podliatinou bez práceneschopnosti a poškodenej strane Mesta Michalovce poškodením uniformy príslušníka MP spôsobil škodu vo výške 86,34 €.

Za to mu bol uložený podľa § 323 ods. 1 Tr. zák., za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 56 ods. 1, 2 Tr. zák. úhrnný peňažný trest vo výmere 1.000 (tisíc),- €.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. súd pre prípad úmyselného marenia výkonu peňažnému trestu uložil obvinenému náhradný trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanásť) mesiacov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodené Mesto Michalovce s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

O odvolaní obvineného JUDr. T. Z. Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 8To/72/2015 z 28. septembra 2015 rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil prvostupňový rozsudok v celom rozsahu a podľa § 285 písm. b) Tr. por. obvineného oslobodil spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol:

Vzhľadom aj na odvolací dôvod vo vzťahu k ustanoveniu § 10 ods. 2 Tr. zák. odvolací súd skúmal, či prichádza použitie tohto ustanovenia a dospel k záveru, že prichádzalo použitie ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. a preto sám vo veci rozhodol a to z týchto dôvodov :

Vo všeobecnosti závažnosť prečinu určujú kritériá:

- a) spôsob vykonania činu a jeho následky
- b) okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný (najmä poľahčujúce a priťažujúce okolnosti)
- c) miera zavinenia a pohnútky páchatela.

Tieto kritériá sa podľa teórie práva netýkajú subjektu trestného činu, čím sa zvyrazňuje rovnosť všetkých občanov pred zákonom.

Krajský súd dospel po vykonanom dokazovaní, ktoré bolo nesmierne rozsiahle, že boli splnené kritériá, ktoré vyššie uviedol a tu konkrétne poukazuje:

- a) bolo preukázané, že obvinený len strčil do príslušníka mestskej polície v podstate bez toho, aby boli spôsobené zranenia poškodenému, ktoré by ho obmedzovali v obvyklom spôsobe života.
- b) obvinený viedol riadny život občana, je kladne hodnotený, doposiaľ nebol súdne trestaný.
- c) v rámci tohto kritéria krajský súd vyhodnotil celé konanie, za ktoré došlo k fyzickému útoku - strčeniu do príslušníka mestskej polície, pretože bolo preukázané, že obvinený ako vodič neoprávnené neparkoval, čo bolo vlastne prvou príčinou konania skutku zo dňa 6. novembra 2013, v dôsledku čoho tak, ako to vyplýva zo skutku sa mal podrobovať úkonom zo strany príslušníkov mestskej polície.

Krajský súd napokon uzatvoril, že nejde o prečiny v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák., pretože závažnosť konania obvineného bola nepatrná.

II.

D o v o l a n i e

a vyjadrenie k nemu

Proti tomuto uzneseniu Krajského súdu v Košiciach podal dňa 29. marca 2016 dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré odôvodnil tým, že:

Vychádzajúc z obsahu preskúmaných spisových podkladov treba akceptovať zistenie Krajského súdu v Košiciach, že boli vykonané všetky potrebné dôkazy za účelom náležitého zistenia skutkového stavu veci tak, ako to ukladá ustanovenie § 2 ods. 10 Tr. por.

Tieto dôkazy súdy vyhodnotili v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. a správne dospeli k záveru, že obvinený JUDr. T. Z. sa dopustil skutku kladeného mu za vinu tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku Okresného súdu Michalovce, sp. zn. 1T/123/2014 z 30. apríla 2015, ako aj výroku nadväzujúceho rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/72/2015 z 28. septembra 2015.

Krajský súd v Košiciach na rozdiel od Okresného súdu Michalovce však takto správne zistený skutok nesprávne právne posúdil - nesprávne použil iné hmotnoprávne ustanovenie, keď dospel k záveru, že konanie obvineného JUDr. T. Z. vzhľadom na kritériá uvedené v ustanovení § 10 ods. 2 Tr. zák. nedosiahlo závažnosť prečinu, čo v konečnom dôsledku viedlo k rozhodnutiu o oslobodení spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por.

Zásadne každý skutok vykazujúci všetky formálne znaky prečinu je aj potrebné v trestnom konaní posúdiť ako prečin.

Ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák. v prípade prečinov vyjadruje tzv. materiálny korektív znamenajúci, že skutok vykazujúci formálne znaky prečinu nie je možné posúdiť ako prečin, ak naplnením aspoň jedného z kritérií upravených v ustanovení § 10 ods. 2 Tr. zák. závažnosť skutku je znížená na nepatrný stupeň.

Pri určovaní závažnosti prečinu je potrebné posudzovať viaceré kritériá, ktoré tvoria jeden celok, a to spôsob vykonania činu a jeho následok, okolnosti, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia a v neposlednom rade aj pohnútku páchatel'a.

V trestnej veci obvineného JUDr. T. Z. Krajský súd v Košiciach pochybil pri hodnotení kritérií uvedených v § 10 ods. 2 Tr. zák., predovšetkým pokiaľ ide o spôsob vykonania činu.

Vykonaným dokazovaním v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom, bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obvinený fyzicky napadol poškodeného L. P. - príslušníka mestskej polície, pri vykonávaní služobného zákroku.

V kontexte znenia skutkovej podstaty prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. je pojem fyzické napadnutie potrebné chápať ako použitie násillia, teda fyzickej sily, proti telu verejného činiteľa. Táto fyzická sila po objektivizácii skutkového stavu v tejto trestnej veci dosahovala potrebnú intenzitu, pretože zo strany obvineného JUDr. T. Z. nešlo len o uchopenie poškodeného za jeho odev.

Intenzita fyzickej sily vyplýva z obsahu lekárskej správy ošetrujúceho lekára, ktorý uviedol, že v oblasti prednej steny hrudníka boli u poškodeného L. P. prítomné objektívne známky poranenia, a to podliatina kožného krytu veľkosti 7 cm x 7 cm. Lekárska správa bola objektivizovaná aj odborným vyjadrením znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia chirurgie a traumatológie z 2. mája 2014.

Použitie fyzickej sily zo strany obvineného JUDr. T. Z. je zrejmé aj z vyhotovenej fotodokumentácie - počas fyzického útoku došlo aj k strhnutiu identifikačného čísla (odznaku) príslušníka mestskej polície.

Krajský súd v Košiciach okrem iného konštatoval, že okresný súd dostatočne nevyhodnotil výpoveď poškodeného L. P. vo vzťahu k samotnému útoku a jeho následkom, pretože z nej vyplynula len malá intenzita útoku zo strany obvineného JUDr. T. Z..

Tu treba uviesť, že výpoveď poškodeného L. P. plne korešponduje s výpoveďami svedkov O. T., H. X. a T. L..

Uvedení svedkovia bez logických nesprávností a vzájomných rozporov zhodne opísali priebeh konania obvineného JUDr. T. Z., ktorý sa podľa svedkov počas celého dokumentovania dopravného priestupku správal vulgárne a agresívne, príslušníkom mestskej polície nadával, odmietal sa podrobiť ich služobným úkonom a nerešpektoval opakované výzvy na upustenie od svojho konania.

Nemožno prehliadnúť význam chráneného záujmu pri prečine útoku na verejného činiteľa, ktorý spočíva v riadnom a nerušenom výkone právomoci verejného činiteľa a pri prečine výtržníctva, aj v spôsobe vykonania činu a jeho následkom.

Je potrebné zdôrazniť, že každý, nevynímajúc obvineného JUDr. T. Z., je povinný zo strany orgánov polície strpieť úkony smerujúce k overeniu jeho totožnosti.

Z hľadiska štátom chránených záujmov nie je možné dopustiť, aby kontrolované osoby fyzickým útokom akejkoľvek intenzity odmietli legitímny výkon právomoci oprávneného orgánu len preto, že k tomuto výkonu majú výhrady alebo s ním nesúhlasia.

Postup príslušníkov mestskej polície bol dôvodný a opodstatnený, pričom na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že neskorším rozhodnutím Okresného dopravného inšpektorátu v Michalovciach bolo rozhodnuté, že zo strany obvineného JUDr. T. Z. nešlo o spáchanie priestupku spočívajúceho v nesprávnom parkovaní.

V súvislosti s argumentáciou Krajského súdu v Košiciach k osobe obvineného JUDr. T. Z., že ide o občana, ktorý viedol riadny život a doposiaľ nebol súdne trestaný, treba uviesť, že práve vzhľadom na jeho právnické vzdelanie je predpoklad, že ako práva znalá osoba pozná aj svoje povinnosti vyplývajúce zo zákona, preto na postup príslušníkov mestskej polície mal reagovať primeraným, a predovšetkým zákonným spôsobom, a to bez ohľadu na skutočnosť, že zákrok príslušníkov mestskej polície nepovažoval za zákonný.

Na základe uvedených skutočností prokurátor dospel k záveru, že Krajský súd v Košiciach pri právnom posúdení konania obvineného JUDr. T. Z. nesprávne použil ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák., pretože jeho použitie nemalo opodstatnenie a vykazuje známky svojvôle, čím bol naplnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V súvislosti so závažnosťou porušenia zákona vyžadovanou § 371 ods. 5 Tr. por. k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. treba uviesť, že nedostatok v právnom posúdení konania JUDr. T. Z. mal za následok zásadný výrok rozsudku - oslobodenie obvineného spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Tr. por.

V prípade správneho a zákona zodpovedajúceho právneho posúdenia skutku mal Krajský súd v Košiciach odvolanie obvineného JUDr. T. Z. § 319 Tr. por. zamietnuť ako nedôvodné.

Vzhľadom na to, že Krajský súd v Košiciach v trestnej veci obvineného JUDr. T. Z. nepostupoval v súlade so zákonom, prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd:

1) podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/72/2015 z 28. septembra 2015 bol z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. porušený zákon v ustanovení § 10 ods. 2 Tr. zák., § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák., § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ako aj v ustanovení § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. a § 285 písm. b) Tr. por., v prospech obvineného JUDr. T. Z.,

2) podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/72/2015 z 28. septembra 2015 v celom rozsahu a zrušil aj ďalšie rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a

3) podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Košiciach, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa prostredníctvom obhajcu vyjadril obvinený JUDr. T. Z., ktorý uviedol:

Skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie sa nestal, pretože neparkoval na zakázanom mieste a preto postup príslušníkov mestskej polície bol neodôvodnený a preto nezákonný. Nadväzne na to zo strany obvineného nešlo o použitie fyzickej sily takej intenzity rozhodujúcej na naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu útoku na verejného činiteľa v zmysle ustanovenia § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák.

Uviedol, že podá sám dovolanie a bude navrhovať, aby na jeho základe bol zrušený napadnutý rozsudok a v nasledujúcom konaní bol oslobodený spod obžaloby nie podľa ustanovenia § 285 písm. b) Tr. por., ale podľa § 285 písm. a) Tr. por., teda, že sa nestal skutok, pre ktorý bol obvinený stíhaný.

Pri popisovaní intenzity útoku na príslušníka mestskej polície poukazoval na rozhodnutie R 22/1966, pri nedôvodnosti zakročovania príslušníkov mestskej polície na rozhodnutie R 47/1980 a pri posudzovaní skutku ako výtržnosti na rozhodnutie R 44/1990.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Na podklade dovolania podaného generálnym prokurátorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom z 5. decembra 2016, sp. zn. 2 Tdo 29/2016, vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 28. septembra 2015, sp. zn. 8To/72/2015 bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. porušený zákon v ustanovení § 10 ods. 2 Tr. zák. a § 321 ods. 1, písm. d), ods. 3 Tr. por., § 285 písm. b) Tr. por. v prospech obvineného JUDr. T. Z., napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušený výrok rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Krajskému súdu v Košiciach prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V nadväznosti na uvedený rozsudok najvyššieho súdu Krajský súd v Košiciach po vrátení veci uznesením z 22. mája 2017, sp. zn. 8To/152/2016, odvolanie obvineného proti rozsudku Okresného súdu Michalovce z 30. apríla 2015, sp. zn. 1T/123/2014, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

IV.

Konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky
a opätovné prerokovanie dovolania

Následne, nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 31. augusta 2017, sp. zn. I. ÚS 249/2017, bol rozsudok najvyššieho súdu z 5. decembra 2016, sp. zn. 2 Tdo 29/2016 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie z dôvodu porušenia základného práva obvineného JUDr. T. Z. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Ústavný súd vo svojom náleze konštatoval porušenie týchto základných práv obvineného:

- nezákonné zloženie senátu rozhodujúceho o dovolaní generálneho prokurátora z dôvodu, že senát rozhodoval v inom zložení ako pri rozhodovaní o dovolaní obvineného v predmetnej veci (bod 34. nálezu),
- relativizovanie nestrannosti predsedu senátu 2T JUDr. Petra Paludu z dôvodu nerozhodnutia o obvineným vznesenej námietke zaujatosti (bod 35. nálezu),
- porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru nevyvodením žiadnych konzekvencií z prvotného nezákonného zákroku miestnych policajtov (bod 36. nálezu).

Po doručení predmetného nálezu najvyšší súd uznesením z 24. októbra 2017, sp. zn. 2 Tdo 56/2017, v spojení s opravným uznesením z 13. novembra 2017, sp. zn. 2 Tdo 56/2017, rozhodol o nevyhlúčení predsedu senátu 2T najvyššieho súdu JUDr. Petra Paludu z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej proti obvinenému JUDr. T. Z. na najvyššom súde pod sp. zn. 2 Tdo 56/2017.

Proti tomuto uzneseniu, ako aj proti opravnému uzneseniu podal obvinený JUDr. T. Z. sťažnosť. Jeho sťažnosť proti opravnému uzneseniu najvyšší súd uznesením zo 7. februára 2018, sp. zn. 6 Tost 45/2017, podľa § 193 ods. 1 písm. a) Tr. por. zamietol. Následne aj jeho sťažnosť proti uzneseniu o nevyhlúčení predsedu senátu JUDr. Petra Paludu najvyšší súd uznesením zo 16. apríla 2018, sp. zn. 1 Tdo VS 2/2017 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol.

Po vrátení veci senátu 2T predseda senátu určil termín verejného zasadnutia na opätovné rozhodnutie o dovolaní generálneho prokurátora. Na verejnom zasadnutí rozhodol v zmysle nálezu ústavného súdu z 31. augusta 2018 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a členov senátu JUDr. Františka Moznera a JUDr. Libora Duřu.

K dovolaniu generálneho prokurátora sa vyjadril obvinený JUDr. T. Z. prostredníctvom obhajcu JUDr. Jána Foltána podaním z 31. mája 2016. Podstatou námietok obsiahnutých v tomto vyjadrení bolo to, že príčinou konfliktu medzi ním a príslušníkmi mestskej polície bolo, že títo nevedeli o nesprávnom označení parkovacích miest pre firmu Daniela Taxi, na ktorých (jednom z nich) stálo i vozidlo obvineného JUDr. T. Z.. Ich nevedomosť viedla podľa názoru obvineného k objasňovaniu priestupku a v rámci toho, k overovaniu jeho totožnosti. Nebyť konania príslušníkov mestskej polície, nedošlo by ani k incidentu medzi ním a nimi. V detailoch poukázal i na rozpory vo výpovediach príslušníkov navzájom i jednotlivu, na ich použiteľnosť v konaní pred súdom i na ďalšie skutočnosti, ktoré mali podľa jeho názoru viesť k rozhodnutiu o tom, že sa vôbec nestal skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný a pôvodne odsúdený.

Navrhol dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné odmietnuť.

V ďalšom vyjadrení podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Jána Mikuľáka 1. júna 2018 sa už v podstate nevyjadroval k dovolaniu generálneho prokurátora, ale uvádzal niektoré nové námietky súvisiace s dokazovaním, priebehom konania a so zisťovaním skutkového stavu, pričom prevzal celkom argumentáciu z jeho dovolania.

Na verejnom zasadnutí konanom 12. júna 2018 obhajca obvineného JUDr. Ján Mikuľák zotrval na písomných dôvodoch, ktoré uviedol vo vyjadrení jeho predchodca JUDr. Foltán i on a navrhol dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky odmietnuť. Obvinený JUDr. T. Z. na verejnom zasadnutí zotrval na svojich prednesoch ako to uviedol pred Okresným súdom v Michalovciach, teda že konanie príslušníkov nezapríčinil a nevyprovokoval on a v ostatnom sa pripojil k návrhu svojho právneho zástupcu JUDr. Jána Mikuľáka.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. opätovne predbežne preskúmal predložený spisový materiál i dovolanie generálneho prokurátora podané v neprospech obvineného JUDr. T. Z. a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. a) Tr. por.) a v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Zároveň dospel k záveru, že dovolaniu je potrebné na verejnom zasadnutí (§ 384 a nasl. Tr. por.) vyhovieť, pretože zistil dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací po prerokovaní veci na verejnom zasadnutí rozhodol tak, že dovolaniu vyhovel celkom z dôvodov uvedených v dovolaní.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. kto použije násilie v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

Podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. kto sa dopustí slovne alebo fyzicky, verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že napadne iného, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona.

Podľa § 321 ods. 3 Tr. por. ak odvolací súd preskúmava všetky výroky, ale je chybná len časť napadnutého rozsudku a možno ju oddeliť od ostatných, zruší odvolací súd rozsudok len v tejto časti; ak však zruší hoci aj len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 285 písm. b) Tr. por. súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak skutok nie je trestným činom.

Dovolací súd na podklade podaného dovolania generálneho prokurátora skúmal, či zistený skutkový stav ustálený Krajským súdom v Košiciach v napadnutom rozsudku bolo možné právne posúdiť tak, že nejde o prečiny útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. pre ich nepatrnú závažnosť v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák.

V súlade s ustálenou súdnou praxou je nepatrná závažnosť prečinu vtedy, ak viaceré kritériá, uvedené v § 10 ods. 2 Tr. zák., ktoré tvoria jeden celok, a to spôsob vykonania činu a jeho následok, okolnosti, za ktorých bol spáchaný, miera zavinenia a v neposlednom rade aj pohnútka páchatel'a, sú tak nepatrné, že odôvodňujú záver, že nejde o prečin.

Krajský súd konštatoval, že:

- a) bolo preukázané, že obvinený len strčil do príslušníka mestskej polície v podstate bez toho, aby boli spôsobené zranenia poškodenému, ktoré by ho obmedzovali v obvyklom spôsobe života,
- b) obvinený viedol riadny život občana, je kladne hodnotený, doposiaľ nebol súdne trestaný,
- c) v rámci tohto kritéria krajský súd vyhodnotil celé konanie, za ktoré došlo k fyzickému útoku - strčeniu do príslušníka mestskej polície, pretože bolo preukázané, že obvinený ako vodič neoprávnene neparkoval, čo bolo vlastne prvou príčinou konania skutku zo dňa 6. novembra 2013, v dôsledku čoho tak, ako to vyplýva zo skutku sa mal podrobovať úkonom zo strany príslušníkov mestskej polície.

K bodu a) dovolací súd so zreteľom na dôkazy obsiahnuté v spise charakterizujúce zranenie spôsobené úderom rukou obvineného do hrudníka Pavla Štefana konštatoval, že strčenie nezanechalo žiadne známky vonkajšieho poranenia a úder, resp. tupé násilie pôsobiace na oblasť hrudnej steny s minimálnou intenzitou, nezvykne zanechať v oblasti kožného krytu známky vonkajšieho poranenia. Teda i pri zhode s krajským súdom, že takéto zranenie neobmedzovalo poškodeného v obvyklom spôsobe života, ale rozhodne nebolo nepatrné a minimálnej intenzity.

K bodu b) obvinený nie je kladne hodnotený, je hodnotený tak, že jeho hodnotenie vôbec nevyznieva kladne ani negatívne, pretože z miesta bydliska obsahuje len údaje o tom, že v Michalovciach býva, je slobodný a iné údaje o ňom nie sú známe. Zamestnávateľ ho pre krátkosť plnenia pracovných povinností objektívne ani nemohol ohodnotiť. Na takomto základe nie je možné uzatvoriť, že obvinený je hodnotený kladne. Nesporné je, že nemá záznam v registri trestov. Navyše ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák., v aktuálnom znení, už neobsahuje ako kritérium závažnosti i hodnotenie osoby páchatel'a.

K bodu c) dovolací súd uvádza, v zhode s prokurátorom, že každý, nevynímajúc obvineného JUDr. T. Z., je povinný zo strany orgánov polície strpieť úkony smerujúce k overeniu jeho totožnosti. Obvinený sa nemôže vyvinieť tým, že poukazuje na nesprávne osadenú dopravnú značku, pre ktorú ho príslušníci mestskej polície údajne nemali vôbec dôvod kontrolovať.

Podľa § 9 a 10 ods. 1 zák. č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii

Príslušník obecnej polície je oprávnený vyzvať osobu

- a) pristihnutú pri spáchaní priestupku,
- b) od ktorej je požadované vysvetlenie podľa § 10 ods. 1, alebo ak ide o hľadanú osobu, aby preukázala svoju totožnosť; osoba je povinná výzve vyhovieť.

Ak odmietne osoba uvedená v odseku 1 preukázať svoju totožnosť alebo ak ju nemôže preukázať ani po predchádzajúcom poskytnutí potrebnej súčinnosti na preukázanie svojej totožnosti, je príslušník obecnej polície oprávnený predviesť takúto osobu na útvar obecnej polície za účelom zistenia jej totožnosti.

Príslušník obecnej polície je oprávnený pri plnení svojich úloh požadovať potrebné vysvetlenie od osoby, ktorá môže prispieť k objasneniu skutočností dôležitých pre odhalenie priestupku a zistenie jeho páchatel'a. Príslušník obecnej polície je oprávnený vyzvať osobu, aby sa ihneď alebo v určenom čase dostavila na útvar obecnej polície za účelom vykonania úkonov potrebných na objasňovanie priestupkov.

Ak teda príslušníci obecnej polície objasňovali priestupok a obvinený JUDr. T. Z., ako osoba znala práva i právne špeciálne vzdelaná, napriek vedomosti o povinnosti preukázať totožnosť príslušníkom mestskej

polície, ak bol na to vyzvaný a preukazovať, že žiadny priestupok nespáchal a ani objektívne spáchať nemohol, zvolil fyzický útok voči príslušníkovi mestskej polície, bez toho, aby sa hliadke čo i len pokúsil vysvetliť dôvod, pre ktorý ich zákrok považuje za nedôvodný, spôsobil mu nie nepatrné zranenie, na verejnom mieste, pričom mu roztrhol - poškodil uniformu, ktorá je so zreteľom na to ďalej nepoužiteľná, nie je možné tvrdiť, že boli splnené všetky kritériá uvedené v § 10 ods. 2 Tr. zák. (materiálny korektív), ktorých súčasné naplnenie sa vyžaduje pre vyslovenie, že v prerokúvanom prípade zistený skutok nie je trestným činom.

Pokiaľ ide o rozhodnutia, na ktoré vo vyjadrení k dovolaniu prokurátora poukazoval obvinený, dovolací súd uvádza, že v prerokúvanom prípade nešlo len o chytenie za odev a zatrasenie s poškodeným, ale o riadny úder, ktorý spôsobil aj minimálne zranenie (R 22/1966). V rozhodnutí R 47/1980 je popisované konanie príslušníka polície, ktorý bol v čase činu mimo službu a nemôže sa použiť v prerokúvanej veci a napokon rozhodnutie R 44/1990 je definíciou výtržnosti použiteľné i v tomto prípade.

Najvyšší súd rešpektujúc nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 249/2017 poukazuje i na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 836/2016 z 10. novembra 2016, ktorým ústavný súd rozhodoval o ústavnej sťažnosti obvineného JUDr. T. Z. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/72/2015 z 28. septembra 2015. Touto sťažnosťou sa obvinený JUDr. T. Z. domáhal vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Dôvodil, že mal byť oslobodený podľa § 285 písm. a) Tr. por. (skutok sa nestal) a nie podľa § 285 písm. b) Tr. por. (skutok nie je trestným činom), tak ako uzatvoril rozhodnutie Krajský súd v Košiciach a následne to odmietnutím ním podaného dovolania potvrdil i najvyšší súd.

K tomu dovolací súd podotýka:

Najvyšší súd ako súd všeobecný, riadiaci sa konštantnou judikatúrou ústavného súdu konštatuje, že aj pre ústavný súd sú záväzné jeho rozhodnutia prijaté v tej istej veci, hoci iným senátom. Najvyšší súd preto považuje konštatovanie ústavného súdu v náleze sp. zn. I. ÚS 249/2017, v odôvodnení v bode 35 a 36 za akoby mimochodom povedané, pretože sa o nich vyjadril odlišne iný senát ústavného súdu. Toto konštatovanie ústavného súdu nielen nerešpektuje konštantnú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa uznávania nezávislosti všeobecných súdov, najmä pokiaľ ide o vyslovovanie právnych názorov, zisťovanie skutkového stavu a hodnotenie dôkazov, ale aj podľa názoru najvyššieho súdu prekračuje právomoc ústavného súdu pri posudzovaní ústavnosti konkrétnych rozhodnutí a postupu súdu. Na dôvažok, necíti si ani rozhodnutie iného senátu ústavného súdu vydaného v tej istej veci (rozhodnutie II. ÚS 836/2016 z 10. novembra 2016).

V tejto súvislosti možno doplniť, že predmetom konania je rozhodovanie o dovolaní generálneho prokurátora, ktorý v podanom dovolaní označil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. slúži výlučne na nápravu hmotnoprávných chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, to znamená nie je prípustné právne účinne namietkať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2012, sp. zn. 2 Tdo 73/2012, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47, roč. 2014 - II.).

K tomuto dovolaciemu dôvodu považuje najvyšší súd za potrebné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú

námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 28. januára 2016, sp. zn. 5 Tdo 99/2015). Dovolací súd nie je možné chápať ako súd tretej inštancie a dovolanie nie je inštitút, ktorý má plniť úlohu ďalšieho odvolania, je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý má zabrániť porušovaniu základných práv účastníkov konania a nie nahrádzať úlohy určené prvostupňovému a odvolaciemu súdu, pokiaľ ide o vykonávanie a hodnotenie dôkazov.

Generálny prokurátor nemá (na rozdiel od ministra spravodlivosti) možnosť uplatniť v podanom dovolaní dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por. a z tohto dôvodu pri rozhodovaní o ním podanom dovolaní musí dovolací súd vychádzať zo zisteného skutkového stavu, uvedeného v skutkovej vete rozhodnutia, ktorého správnosť a úplnosť v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Tr. por. nemôže skúmať ani meniť.

Z uvedeného je zrejmé, že prieskum námietok uvádzaných ústavným súdom v bode 36 vyššie citovaného nálezu je pri dovolaní podanom generálnym prokurátorom vylúčený, keďže tieto stoja obsahovo zjavne mimo tohto dovolacieho dôvodu, ktorý pripúšťa výhradne námietky právnej povahy a nie skutkového charakteru. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je skutkový prieskum dovolacím súdom vylúčený, vzhľadom na zákaz skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., veta za bodkočiarkou]. Skutkový prieskum by bol v dovolacom konaní možný len v prípade dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Tr. por.

Dovolací súd dopĺňa, že obvinený JUDr. T. Z. v priebehu konania pred dovolacím súdom dvakrát namietal zaujatosť predsedu senátu 2T najvyššieho súdu JUDr. Petra Paludu, poukazujúc na to, že bol v minulosti prokurátorom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a chce čo najskôr vyhovieť dovolaniu generálneho prokurátora, že mu nebolo umožnené nahliadnuť do základného spisu a že o ním podanom dovolaní bolo rozhodnuté už 28. júla 2016, tak, že bolo odmietnuté, čím senát 2T prejedlikoval rozhodnutie o dovolaní generálneho prokurátora.

Najvyšší súd námietky zaujatosti považoval za nevznesené obvineným JUDr. T. Z. bez meškania - včas, resp. za také (JUDr. Paluda bol v minulosti prokurátor a chce teda čo najskôr vyhovieť dovolaniu generálneho prokurátora), ktoré nenapĺňajú dôvody uvedené v § 31 Tr. por. a z tohto dôvodu o nich pôvodne nerozhodoval (pred rozhodnutím z 5. decembra 2016) so zreteľom na ustanovenie § 32 ods. 6 Tr. por. podľa ktorého o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

O tomto postupe bol obvinený JUDr. T. Z. upovedomený listom z 8. novembra 2016, ktorý prevzal 23. novembra 2016.

Následne dovolací súd v súlade s už uvedeným nálezom ústavného súdu vyššie uvedením uznesením z 24. októbra 2017 rozhodol o tom, že predseda senátu 2T najvyššieho súdu JUDr. Peter Paluda nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvineného JUDr. T. Z. vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 2 Tdo 56/2017.

Rozhodol tak napriek tomu, že zotrváva na svojom názore, že ide o postup contra legem.

Najvyšší súd Slovenskej republiky napokon doplná, že Krajský súd v Košiciach uznesením z 22. mája 2017, sp. zn. 8To/152/2016 odvolanie obvineného JUDr. T. Z. proti rozsudku Okresného súdu Michalovce sp. zn. 1T/123/2014 z 30. apríla 2015 podľa § 319 Tr. por. zamietol. Toto uznesenie, ktoré inak považoval najvyšší súd za zákonné a správne, bolo nálezom ústavného súdu v tejto veci zrušené a preto bol povinný týmto rozsudkom (z 12. júna 2018) Krajskému súdu v Košiciach opakovane prikázať, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

IV.

Konanie po zrušení napadnutého rozhodnutia

Bude úlohou krajského súdu vyhodnotiť v zmysle uvedených kritérií závažnosť oboch prečinov, ktorých sa mal svojím konaním dopustiť obvinený T. Z. a rozhodnúť o dôvodnosti jeho odvolania.

Krajský súd v Košiciach bude pri svojom rozhodovaní podľa § 391 ods. 1 Tr. por. viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil.

Z uvedených dôvodov dovolací súd zistiac dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.